

Naturskyddsföreningen
Linköping

Kretstidning nr 2—2009

Teckning Frida Lögdberg

Inlaga: Naturcentrums medlemsföreningars aktivitetsprogram

Ordförande har ordet

Ett besök i naturen har mycket att erbjuda, det ger avkoppling, motion eller bara njutning. Med tiden kanske man vill lära känna alla djur och växter och man skaffar sig mer kunskap om dem. Om man vill träffa andra som kan något om naturen och lära mer kan man följa med på någon av de naturguidningar och föreningsaktiviteter som finns med i Naturcentrumprogrammet som är inbladat i vår programtidning. Det händer något varje vecka under sommarhalvåret.

För mig är friluftslivet och lusten att lära om naturen, drivkraften i miljöengagemanget. Vi måste bevara och utveckla den natur vi har. Varje årstid har alltid något att erbjuda t ex den långa svamphösten och skridskor eller skidor på vintern.

Björn Ström ordförande

Om kretsens nya webbplats

Under hösten kommer kretsens webbplats att anpassas till den nya mall som riksföreningen tagit fram. Den nya mallen ska förenkla läsbarheten samt är mer integrerad med riksföreningen. En annan skillnad kommer att vara adressen som ändras till www.naturskyddsforeningen.se/linkoping. Passa på att besöka kretsens webbplats under kommande höstdagar. Förhoppningsvis ska du finna intressant läsning. Om inte är du välkommen med att ge oss dina synpunkter på hur vi kan förbättra oss.

Andreas Sahlman, webbmaster

Seminarium nya strandskyddsregler

Naturskyddsföreningen i Östergötland inbjuder dig till seminarie om de nya strandskyddsreglerna den 6 oktober i Linköping. Kontakta Andreas Sahlman (andreas@sahlman.net, 013-14 48 27) för mer information och anmälan.

Miljödag i Ljungsbro 21/11

Lördagen den 21/11 arrangerar Vreta Klosters närråd en temadag med inriktning mot Miljö och rättvisa. Temadagen genomförs i Stefansgården, Ljungsbro mellan 9-16. Läs mer i kommande annonser i ÖC och Linköpingsposten.

Innehåll i det här numret

Innehåll	Sida
Ordförande har ordet	2
Om kretsens nya webbplats	2
Inbjudan till seminarium	2
Miljödag i Ljungsbro 21/11	2
Kan våtmarker hjälpa till att rädda Östersjön?	3
Gemensam översiktsplan för Linköping och Norrköping	4
Cykelstafett för klimatet	4
Kajan kommenterar	5
Familjemusikalen Banankontakt 16/1	5
Kretsens äng i Bjärka Säby	6
Bilder från ängen	7

Redaktion:

Ordförande:

Björn Ström
Åbylundsgatan 36
582 36 LINKÖPING

Programansvarig:

Björn Ström

Illustration framsida:

Frida Lögberg

Grafisk form:

Andreas Sahlman

Foto Göran Toss

Kan våtmarker hjälpa till att rädda Östersjön?

Sommaren har nu övergått i höst, och många ser tillbaka mot ännu en sol- och badsäsong. Dock kan nöjet förtas av den matta av alger som breder ut sig i bland annat Östersjön under högsommaren. Denna algblomning, som även orsakar syrebrist på bottenarna, beror på ett överflöd av näringsämnena kväve och fosfor.

Våren 2008 skrev Sveriges regering på Baltic Sea Action Plan, där vi åtar oss att minska utsläppen av kväve och fosfor till Östersjön. För att nå dessa mål krävs olika åtgärder. Dels kan man minska källan till utsläppen, vilket är den optimala men också den svåraste åtgärden. Dels kan man minska transporten av näringsämnena, och helt enkelt *hindra* deras väg till havet.

Här kommer våtmarker in i bilden. Våtmarker är ett samlingsnamn på naturtyper med mycket vatten. Mossar, myrar, kärr, floddeltan samt vissa stränder är exempel på våtmarker.

Foto Josefin Larsson

Bild: Provtagning av sedimentet i en våtmark

Foto Karin Johannesson

Bild: Under ytan pågår biologiska, kemiska och fysiska processer för att hålla kvar näringsämnena kväve och fosfor.

Genom att placera en våtmark på strategiska platser i landskapet kan näringsämnena "fastna" i dessa, och belastningen på hav och sjöar minskar.

Kväve försvinner från systemen genom biologiska processer. Bakterier omvandlar, i flera steg, det inkommande kvävet till kvävgas (N_2), som lämnar vattenfasen och tillförs atmosfären, där den utgör en naturlig del av gasblandningen (78 % av vår atmosfär består av kvävgas).

Fosfor försvinner från systemen genom framför allt kemiska och fysiska processer. Till skillnad från kväve finns ingen motsvarande gasfas för fosfor, så ämnet kan inte lämna systemet och gå över till atmosfären. Istället binds ämnet till metaller eller lerpartiklar och sjunker till botten i våtmarken.

På Linköpings universitet och SLU pågår det forskning som försöker få fram den optimala "designen" på en våtmark – hur den ska vara formad, hur djup den ska vara, var i landskapet den ska vara placerad – för att ge den effektivaste fosforreningen.

Måndagen den 5 oktober 2009 ges en **föreläsning** på Naturcentrum om våtmarkers roll i övergödningens problematiken. Läs mer i Naturcentrums inlägga till detta program.

Karin Johannesson

Gemensam översiktsplan för Linköping Norrköping

Norrköpings och Linköpings kommuner har tagit fram ett förslag till en gemensam översiktsplan. Naturskyddsföreningen Linköping har lämnat ett remissvar tillsammans med Naturskyddsföreningen i Norrköping.

Kort kan man sammanfatta våra synpunkter med att planen grundas i alltför hög grad av en trendframskrivning av hittillsvarande samhällsutveckling istället för att sträva mot en omställning till ett hållbart samhälle. För att hejda klimatförstöringen på grund av utsläpp av fossil koldioxid och

för att införa alternativa energikällor inför en snar framtida brist på olja krävs genomgripande förändring av samhället. tidshorisont. Denna omställning av levnadsvanor och samhällsplanering måste börja nu och vara genomförd före de tjugo år som är planens tidshorisont.

Planen genomsyras också av en storstadsdröm som skall lösa alla problem. En analys av vad det innebär för övriga orter i länet saknas.

Du finner planen digitalt på Linköpings kommuns webbplats <http://www.linkoping.se>.

Björn Ström

Cykelstafett genom Sverige för klimatet

I maj genomförde Naturskyddsföreningen en cykelstafett genom Sverige med en klimatbudkavle som överlämnades i Stockholm torsdagen den 14 maj inför Föreningens 100-årskalas den 16 maj. Här i Linköping cyklade jag och Inger Nylin-Karlsson tillsammans med Inga och Tomas Björnsson från Lund sträckan Linköping till Norsholm den 10 maj.

Dagen innan mötte vi Motala kretsen på kommungränsen utmed Göta kanal vid Kungs Norrbysjön för att ta emot deras klimatbudkavle och föra den vidare till Tomas och Inga Björnsson som mötte upp på Stora torget i Linköping.

Klimatbudkavlen innehåller ett budskap som uppmanar företag och privatpersoner att skriva på för ett kraftfullt klimatavtal i Köpenhamn. Avtalet **innebär** att i-länderna tillsammans minskar sina utsläpp av växthusgaser med minst 40 procent till år 2020 från 1990 års nivå samt att i-länderna kraftfullt ökar sitt stöd, utöver biståndet, till klimatinsatser i utvecklingsländerna.

Björn Ström

Foto: Björn Ström

Information om Studieförbundet studiecirklar under hösten

Studieförbundet anordnar ett flertal studiecirklar, varav följande med miljö- och naturanknytning:

Rättvis handel - Är du nyfiken på vad Rättvisemärkt är? Vill du veta varför du ska välja Rättvisemärkta produkter när du handlar? Dessa och hundra andra frågor kring Rättvisemärkt får du svar på när du går den här kortcirkeln. Vi träffas vid 3 tillfällen på Platensgatan 25 i Linköping med start den 7 september 18:00.

Läkeväxter - Vi lär oss vad man ska tänka på när man plockar vilda växter, användningen i salvor och teer samt hur man kan lägga omslag och bygga upp ett husapotek och mycket mera. Teori och praktik varvas. Första tillfället är 19 september då vi är ute.

Höstfåglar i Linköpingstrakten - Lär känna fåglar som man normalt kan träffa på i Linköpingstrakten och få tips på vilka fågellokalerna du kan besöka när du vill skåda fågel. Start 16 september 18:30.

För mer information kontaktar du Eva Karlsson vid Studieförbundet i Linköping (013-25 23 16).

Kajan kommenterar (som kaja ser man ett och annat när man flyger.....)

Kommunen har tillsatt en ny chef för Gamla Linköping. Kanske kan det då också bli en ändring av förvaltningen av naturreservatet Vallaskogen så att det styrs av samma kommunala instans som sköter övriga kommunala naturreservat.

I Gottfridsberg finns det två plaskdammar som blivit gamla och inte uppfyller kraven på hygien. De har därför inte fyllts med vatten på några år. De kanske kan göras om till ankdammar för att tilltala områdets äldre befolkning.

Parken vid St Lars kyrkan renoverades för ganska höga kostnader förra året. Resultatet innebär att det blev mycket sten och lite grönt kvar. Av parken blev ett torg! Här är inte vi kajor välkomna.

Kommunen vill bygga en ny fotbollsarena i Kallerstad som ersättning för Folkungavallen. Man siktar då stort och vill bygga för 12000 åskådare. Det är tio gånger fler än vad som brukar titta på fotboll i Linköping idag. Det kommer att se glest ut när man flyger över arenan.

Bergsrondellen har man byggt om ordentlig och gjort cykeltunnlar under rondellen, vilket rejält höjer säkerheten för cyklister. Bygget har tagit nästan två år och är ännu inte riktigt färdigt. Som kaja har jag vant mig vid utsikten över byggarbetena och kommer att sakna dem.

Fältbiologerna med flera genomförde en trafikblockad och gatufest i stadskärnan i våras för att protestera mot bilismen. De fick då hjälp av polisen att genomföra sin aktion. Bra gjort av ordningsmakten att låta dem genomföra sin gatufest.

Inbjudan till familjemusikalen Banankontakt 16 januari

Den 16 januari klockan 15.00 på Konsert och kongress i kommer föreställningen Banankontakt till Linköping. Banankontakt är en fartfylld och miljömedveten familjemusikal.

Följ med till **Trazan** och **Banarnes** värld och träffa alla deras kompisar, den köttätande blomman Roger som är vegetarian, Kung Lian och pirayan Maja. De lever en härlig tillvaro bland regnskogens träd och frukter, tills den hemska fröken Ökens far fram genom djungeln.

Med alla medel försöker hon med sin Firma Öken & Son roffa åt sig marken, riva kojan och såga ner alla träden. Hon lyckas till och med lura Trazan att flytta in i en zwamp. Denna fartfyllda familjemusikal är full av funkig musik skriven av Janne ”Zeban” Schaffer och med träffsäkra texter av Lasse ”Tigern” Åberg. Gammalt och nytt varvas med hits som Min piraya Maya, Olyckan och Zwampen. För regi ansvarar Olle Törnqvist.

Banankontakt är ett samarbete mellan Riksteatern och Naturskyddsföreningen som fyller 100 år 2009. Det är en familjeföreställning som på ett kreativt sätt tar upp ämnen som klimatkris, konsumism och vänskap – med poänger och tankeställare, både för vuxna och barn.

Skådespelare som medverkar är bolibompafavoriten Nasim Al Fakir, Ayla Kabaca, Andreas Nilsson känd från REA på Hamburger börs samt Marie Götesdotter.

Du köper dina biljetter i biljettkassan på Konsert och kongress, 013-190 00 00. Ordinarie pris för vuxen är 160 kr, men som medlem i Naturskyddsföreningen (ta med medlemskortet) betalar endast 135 kr. För barn under 21 år kostnaden 95 kr. Läs mer på riksteaterns webbplats www.riksteatern.se, välj fliken repertoar.

Foto: Anna Huerta

Kretsens äng i Bjärka Säby

Äntligen har vi fått hela ängen inhägnad av gärdesgård. Vi anlidade Hans Klöfver som byggt många gärdesgårdar åt Linköpings kommun och i naturreservat åt länsstyrelsen. Hans har även byggt de delar som sedan tidigare omger halva ängen. Byggandet av gärdesgård beslutades redan för två år sedan, men det har av olika skäl dröjt till i vår innan byggandet kom igång.

Vi valde att inte hägna in de delar av ängen som vi inte har haft slåtter på. Ambitionen nu är att ha slåtter på den yta som ligger inom gärdesgården förutom en mindre lund runt en berghäll.

Vi kommer även fortsätta med att hugga bort några hasslar och andra mindre träd varje år för att få in mer ljus i ängen.

Tyvär har vi drabbats av att den aggressiva sjukdomen askskottsjuka har angripit de grova askarna som står i ängen. De angripna askarna kommer troligen att dö inom några år.

Den 9 juni hade vi en grillkväll för aktiva medlemmar i föreningen. Vi lagade då en rotsakspytt på en stekhäll och njöt av ängens blomsterprakt. Passa på att gör ett besök till ängen när den är som finast på försommaren nästa år.

Vi genomförde också vårt traditionella valborgsfirande i ängen. Det första valborgsfirande genomfördes redan 1969 då kretsen bara var drygt ett år gammal. Ängen var då en igenvuxen lundmiljö som det tog tre år att röja upp så pass att man kunde genomföra den första slåttern 1972.

Björn Ström

Foto: Andreas Sahlman

Foto: Göran Toss

Foto: Andreas Sahlman

Fler bilder från ängen

Foto: Anette Lundborg

Foto: Anette Lundborg

Foto: Andreas Sahlman

Foto: Anette Lundborg

Foto: Göran Toss

Foto: Andreas Sahlman

Kretstidning nr 2—2009

Avsändare: Naturskyddsföreningen
Linköping, c/o Björn Ström
Åbylundsgatan 36
582 36 LINKÖPING

Bli programutdelare.

Cirka hälften av upplagan av detta program delas ut av medlemmar som ställer upp som programutdelare i sitt område. En utdelare delar ut program för några postnummer. På detta sätt spar vi portokostnader och får pengar som kan användas till aktiviteter i kretsen.

Om du vill bli programutdelare kontakta Björn Ström 013-103451.

Medlemskap i Naturskyddsföreningen

Ordinarie medlemsavgift för år 2009 är 295 kr vid engångsbetalning eller 24 kr/mån via autogiro. Familjemedlemsavgift (hela familjen) för år 2009 är 365 kr vid engångsbetalning eller 30 kr/mån via autogiro. För ungdom under 25 år är medlemsavgiften 195 kr eller 16 kr/mån via autogiro.

Medlemsavgiften sätts in på plusgiro 901909-2 (Naturskyddsföreningen – Riks). Du kan också bli medlem via hemsidan: <http://www.naturskyddsforeningen.se>

Medlemmars adressändringar meddelas direkt till riksorganisationen i Stockholm Svenska Naturskyddsföreningen
Box 4625, 116 91 Stockholm
tel 08-702 65 00.

Efterlysning av bilder

Vi efterlyser bilder som vi kostnadsfritt kan använda i kommande programtidningar. Du får med ditt namn som fotograf. Bilderna mailas enklast till andreas@sahlman.net.

Naturskyddsföreningen

Naturskyddsföreningen Linköping är en lokal krets av Svenska Naturskyddsföreningen. Lokala kretsar finns i nästan alla Sveriges kommuner. I Linköping är vi en av de största ideella föreningarna.

Detta gör vi i Linköping:

- ⇒ Tar del av och försöker påverka kommunala beslut som rör natur- och miljöfrågor
- ⇒ Ordnar utflykter och föredrag för att sprida kunskap och förståelse för naturen omkring oss
- ⇒ Praktiskt naturvårdsarbete, bl.a. genom skötsel av vår äng.

Kretsstyrelsen 2009

Ordförande	Björn Ström 013-10 34 51	Åbylundsgatan 36 582 36 LINKÖPING
Sekreterare	Göran Toss 013-12 13 11	Rådjursvägen 5 587 31 LINKÖPING
Kassör	Andreas Sahlman 013-14 48 27	Atlasgatan 3A 582 43 LINKÖPING
Ledamot	Pär Thorell 013-12 35 78	Gärdala Dalslund 590 46 RIMFORSA
Ledamot	Inger Nylin-Karlsson 013-12 68 82	Åbylundsgatan 21B 582 36 LINKÖPING
Ledamot	Karin Johannesson 070-264 94 19	Skolgatan 19A 582 35 LINKÖPING

Våra e-postadresser finner du på webbplatsen
<http://www.linkoping.naturskyddsforeningen.se>

Naturskyddsföreningen
Linköping